

Een geslacht, dat Amerika met Nederland verbindt

Onderstaand artikel werd ons toegezonden met begeleidend schrijven:

Mijnheer,

Toevallig kreeg ik een stapel oude Telegraaf-kranten in handen om weg te gooien.

Ik vond echter het artikel dat ik u hierbij toestuur te aardig om met de gehele krant weg te gooien en zendt daarom naar u op, in de hoop dat 't U bevalt.

Met vriendelijke groeten,

De heer N. van Wijnen, te Eindhoven.

Wij danken hem hier hartelijk voor.

M.J. Aman, scriba algemene kerkenraad

Amerikaansche eert voorvaderen in Nederland

Plechtigheid in Nijkerk

(Van onzen specialen verslaggever).

NIJKERK, 23 juli. - In tegenwoordigheid van miss Florence van Rensselaer, Amerikaansche van Nederlandsche afkomst, is gistermiddag in de Ned. Hervormde kerk te Nijkerk de grafzerk ont-huld van twee leden van het aanzienlijke Nederlandsche ge-slacht Van Rensselaer die drie eeuwen geleden hun leven lieten in den strijd voor de vrijheid van ons land. Nazaten, die hun leven wijdden aan den opbouw van het grootte rijk der vrije Amerikaansche burgers hebben hun Nederlandsche afstam-ming willen bevestigen. Miss Florence van Rensselaer heeft een groote som gelds beschikbaar gesteld om den grafsteen der twee gevallen broeders te restaureeren. Jhr. Mr. H.M. van Haersma de With, Nederlandsch gezant te Washington, was gistermiddag aanwezig bij de plechtige onthulling.

DULCE EST PRO PATRIA MORI

'Den 6den Junio 1602 start binnen Oestende den ernvesten en manhaften hopman Hendrick van Rensselaer en alhier be-graven. Den 7den Febrero 1601 start binnen Deventer den ernvesten en manhaften hopman Johannes van Rensselaer en alhier begraven.'

Zoo staat het gegrift in den granieten grafsteen in de Ned. Her-vormde kerk te Nijkerk waar het orgel ruischt en waar het licht gedempt is en verglijdt op de hooge witte muren. Tegenover den grafsteen zit miss Florence van Rensselaer - statige en toch beminnelijke oude dame - en zij kijkt naar dien steen met on-troering op haar gelaat. Zij voltooit op dit oogenblik een vrij-willige en loffelijke zending: zij, staatsburgeres van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, kwam namens de vele Van Rensselaers van overzee om met de restauratie van dien grafsteen den voorvaderen te eeren van het Nijkerksche ge-slacht, dat met dien moed en durf, welke die lieden uit dat stadje kenmerken, de Nieuwe Wereld ontdekte en er de funda-menten hielp leggen voor een machtig rijk.

Zoo klein als het is, dat nu slapende Nijkerk, dat ligt aan een zee die geen zee meer is, zoo kloek waren de Nijkerkers. Zij zijn er gewend om God en den koning te vreezen en gesterkt door dat geloof de wereld eenvoudig en de grootte problemen breed te zien. Zoo behoorden zij steeds tot de eersten die bereid waren te wagen waar moed werd vereischt. Dat bewijst al om te be-

ginnen die bronzen plaat, die daar geplaatst is in 1909 ter eere van Arendt van Curler, den stichtexr van Schenectady, ook een Nijkerker en in de zeventiende eeuw, toen de West Indische Compagnie tochten maakte naar de overzijde van den oceaan, waren de Nijkerkers paraat om hun fortuin te zoeken in de Nieuwe Wereld en zij hebben een belangrijke rol gespeeld bij de kolonie van Nieuwe Nederland, die later als New York de kern vormde van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Ook de Van Rensselaers behooren tot dat slag en in een vergeten hoek onder de trap in de kerk van Nijkerk lag tot nu toe een prachtige grafzerk die Kiliaen van Rensselaer had laten maken boven den grafkelder waarin o.m. het stoffelijk overschot rustte van Kiliaens vader, Hendrick, en diens tweeden broeder Jan of Johan van Rensselaer. Beide broeders lieten als hopman hun leven in den strijd voor de vrijheid van hun vaderland. Maar, al dienden zij het nieuwe land, dat groeide in omvang, macht en welstand, zij loochenen nimmer hun afkomst van het kleine land waar ook de bakermat is van de familie Roosevelt, die reeds een tweeden president aan het land heeft geschonken.

De onthulling

De grafzerk is gerestaureerd en nu staande aangebracht in den muur, naast den preekstoel van de kerk, die bekend is om haar fraaie carillon. Zij is gistermiddag om halfvier plechtig onthuld. De Nederlandsche gezant in Washington, jhr. mr. H.M. van Haersma de With, was er bij aanwezig met miss Florence van Rensselaer, daartoe expresselijk uit New York overgekomen en thans de gast van den heer Van Haersma de With op diens bui-ten, in gezelschap van haar vriendin miss Gardener en in tegenwoordigheid van baron Van Tuyll van Serooskerken en de freule, mevrouw baronesse Schimmelpenninck v.d. Oye, jhr. Boreel van Oldenaller, kamerheer van H.M. de Koningin, de kerkvoogden met den president-kerkvoogd, de heer H. Meiling, de stovenzetsters met hagelwitte mutsjes op en talloozen van de gemeente Nijkerk: notabelen en burgers.

Nadat ds. Luijteyn de gasten in de consistoriekamer had wel-kom geheeten, betraden zij de kerk waar een rij stoelen was klaar gezet om de grafzerk. De kerkvoogden namen plaats in de hooge banken, de president-kerkvoogd trad naar voren om de gasten nog eens officieel welkom te heeten en er aan te herin-neren, hoe nu na 3 1/2 eeuw de grafzerk, die al zoolang onder de trap van de kerk had gelegen, in eere was hersteld en hoe nu, aan den voet van dien steen, de tombe lag met de overblijf-selen van de gebroeders Van Rensselaer. Op zijn verzoek trad toen Mientje v.d. Graaf naar voren om het witte doek opzij te schuiven en daar was voor allen zichtbaar de grootte granieten zuil van vijf bij zes meter, staande aangebracht in den muur, be-vattende de woorden die wij hierboven meldden en gekroond met de wapens van de familie Van Rensselaer, waarbij het witte kruis in het roode veld overal naar voren springt.

Kostbaar bezit

Ds. C.J. v.d. Graaf trad daarop naar voren om in het Engelsch miss Florence van Rensselaer welkom te heeten en een be-schrijving te geven van den steen en zijn beteekenis. Hij herin-nerde er aan dat de steen drie eeuwen oud is. Hij is gemaakt van Belgisch graniet en als men hem nu zou moeten koopen

zou hij f 4.000,- aan materiaal kosten. Met rechtmatigen trots, aldus ds. v.d. Graaf, aanvaarden wij dezen steen in onze kerk. Wij zijn niet van meening, dat kunst en protestantisme niet samen kunnen gaan, maar de versiering moet in de kerk een dienende factor in den eeredienst zijn en dat is zij in dezen vorm. Daarop gaf de president-kerkvoogd het woord aan den Nederlandschen gezant te Washington, jhr. Van Haersma de With, die in het Engelsch miss Florence van Rensselaer, die de taal van haar voorvaderen niet spreekt, van zijn voldoening verzekerde, dat de plannen die zij met hem zoo uitvoering had besproken, thans tot uitvoering zijn gebracht. Ik moet u vriendelijke danken, aldus Z.E., dat u het mogelijk hebt gemaakt, dat die plannen zijn uitgevoerd.

Dankbaar ben ik u verder, dat u van de Vereenigde Staten naar hier bent gekomen en wij zijn te meer verheugd over dit samen-zijn, omdat wij bij onze komst in de Vereenigde Staten altijd vol bewondering moeten zijn over wat ons daar getoond kan worden, te meer wanneer wij bedenken in welk een korten tijd die groote ontwikkeling tot stand is gekomen.

Daarbij hebben de Nederlanders een groote rol gespeeld. Als men den Hudson opvaart, die door Hudson is ontdekt, die toen meende, dat hij daarmee een nieuwe weg naar Indië had gevonden, dan stuit men voortdurend op Nederlandsche namen en de naam Van Rensselaer behoort daarbij tot de belangrijkste. Het is eervol voor ons, dat de afstammelingen dat Nederlander-schap niet hebben vergeten. Wij zijn zeer blij, dat u thans hier bent en wij zijn er trotsch op, dat Nederlanders hebben deelgenomen aan den opbouw van die groote natie, die Amerika geworden is.

Nederland getrouw

Het geslacht Van Rensselaer is in Nederland niet meer talrijk vertegenwoordigd, want degene die nu het woord kreeg was de eenige levende Van Rensselaer die nog op Nederlandschen bodem vertoeft. Het was jhr. M.W. van Rensselaer Bowier, die ook alweer in het Engelsch, zijn nicht toesprak als de eenige vertegenwoordiger van de familie nog in Nederland verblijf houdt. Hij wenschte haar hartelijk te bedanken voor haar gebaar en was er bijzonder verheugd over, dat zij ook de moeite had willen nemen om naar hier te komen.

'Ik mag u op dit oogenblik dan misschien aanbieden een bouquet bloemen, getooid met de vlag in de kleuren oranje-wit-blauw, de Prinsenvlag, en u verzoeken dit aan den voet van de grafzerk neer te leggen.'

Ruischend viel het orgel in met het Wilhelmus. Een voetengeschuiffel en kleeengeruisch kondigden aan, dat allen opstonden en terwijl miss Van Rensselaer de bloemen aan den voet van de grafzerk legden hoorden de aanwezigen staande het Wilhelmus aan.

Het slotwoord sprak de heer J. v.d. Linden, de secretaris der kerkvoogden. Een eenvoudig slotwoord, een woord van dank aan allen die hadden meegewerkt tot het welslagen van deze plechtigheid, een woord dat eindigde met den wensch voor miss Florence van Rensselaer: 'God bless you'

Bron: De Telegraaf van zaterdag 23 juli 1938